

beide concept-reglementen in de laatste. Het rapport van De Chambure in Arch. Post. no. 102.

12) Zie uitvoerig over de algemene aspecten van deze voorbereiding dr. E. A. B. J. ten Brink, *Geschiedenis van het Nederlandse postwezen 1795–1810. Het ontstaan van een rijksdienst onder de Bataafse Republiek en het Koninkrijk Holland*, ('s-Gravenhage, 1950), blz. 316 vlg. De staatsraad spreekt in een van zijn rapporten over de nuttigheid 'eener organisatie der Paardenpost in dit Rijk, alwaar althans op vele plaatsen, het voortzetten eener reis moeyelijk, kostbaar, onzeker, langzaam, en soms uit hoofde van slechte rijtuigen en onkundige of zich aan den drank overgeevende voerlieden, gevaarlijk is'.

13) De volledige tekst van het decreet van 28 sept. 1809, no. 10, bij Ten Brink, a.w., blz. 419 vlg.

14) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. no. 110. De brief van Collot is van 6 nov. 1809, het rapport van de inspecteur van 22 nov. d.a.v. Collot zag hierin tevens een schadeloosstelling voor het gemis van het postrit voor de Franse brieven, dat vanouds over zijn veer gelopen had doch sinds augustus 1809 als gevolg van het nieuwe posttractaat met Frankrijk een andere route volgde. Vgl. Ten Brink, a.w., blz. 295 en 312–313.

15) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. no. 110.

16) J. H. Heegen Jr. was aannemer van verschillende postritten te Rotterdam o.a. van het rit Rotterdam-Alphen v.v.

17) Buiten de postwagens op Rotterdam.

18) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. no. 111.

19) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. nos. 111 en 112.

20) In zijn *Reize door Frankrijk, in gemeenzame brieven*, dl. 3, (Haarlem, 1805), blz. 434, schrijft A. van der Willigen over het personeel der publieke voertuigen: 'In het algemeen echter heeft men daar over in Frankrijk geen klagen, en in de Provinciën nog minder dan te Parijs. Vele onzer Kommissarissen van postwagens en schuiten, of schepen, mogten daar dan wel een lesje komen nemen. Deze zijn de lompeste en onbeschoftste Nederlanders, dikwerf gebeneficeerde Duitschers. Onge-lukkig zoo een vreemdeling, naar dat uitschot van volk, de Natie taxeert'.

21) Vgl. mijn artikel *Postritten en postroutes via West-Brabant in de Bataafse en de Franse tijd*, in *Varia Historica Brabantica*, dl. I, ('s-Hertogenbosch, 1962), blz. 242 vlg.

22) Artikel 22 van het decreet van 28 september bepaalde: 'Ter zake van de uitgestrektheid der stad, zal binnen Onze hoofdstad Amsterdam, een halve post boven het gewone postgeld toegerekend worden; en zulks bij vertrek zoo wel als bij aankomst. Zonder Onze speciale autorisatie vermag de directeur-generaal dergelijk voorregt aan geene andere stad toetestaan'.

23) Er waren inmiddels reeds verschillende postmeesters benoemd, o.a. Jacobus Overwater te Strijensas.

24) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. no. 112.

25) Alg. Rijksarchief, Arch. Post. no. 113.

26) Kon. Besl. van 22 febr. 1810, no. 2.

27) In mei 1810 deelde de meermalen genoemde voerman Nicolaas